

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Autoritates Aristotelis, o[*l*]im recte philosophantium
facile principis, insup[*e*]r platonis, Boetij Senece Apuleii
Aphricani, Porphyrij, Auerroys Gilberti Porritani**

Aristoteles

[Coloniae], 1504

VD16 A 4031

[Autoritates Boetii]

[urn:nbn:de:bsz:31-299211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-299211)

Auto. Boetij de cōso. philo.

Ille non tulit munera gratis qui cum rogasset accepit. Unde opti-
mum est preuenire desiderium rogantis

Illud beneficium est iocundū quod alicui obuiam venit

Celeritas multum facit. Mora multum aufert

Qui dederit beneficium taceat. narret aut is qui accepit.

Nihil ita vitandū est in dando beneficia sicut superbia

Dabo egenti non vt ipse eo egeam

Succurro perituro non vt ipse peream.

(turpe est

Referre grām de beneficijs facile est. s; nō referre grām de beneficijs

Ingratus est qui beneficiū negat accepisse quod accepit

Ingratus ē qui dissimulat Ingratus est qui non reddit

Ingratissim^o oim qui oblitus ē Turpissima vox i beneficijs ē redde

In quolibet scelere est supplicium aut viciū sceleris

Nulla virtus preclusa ē. omnibus patet. omnes admittit. omnes idu-
cit. r egenos. seruos. reges. r exules

Regnum est nolle regnare cum posses.

Nihil sine ratione faciendum est

Non est aliquod beneficium quod non rōne facti dandum est

Videndū ē r cōsiderādū qd. cui. q̄liter. quali. q̄ndo r vbi dandū sit

Turpissimū genus beneficij est inconsulta donatio.

In dando beneficia vir simplex gratus est eligendus

Multo grauius est malo dedisse beneficia q̄ non dedisse

Non est turpe remunerare vel remediare consilium

Multo plus pdest si pauca sapie precepta teneas r ista in p̄uipro
vfu habeas. q̄ si multa didiceris r illa non habeas ad manum.

Stulticia est morbus anime

Alia complurima sunt Senecę scripta magistri Neronis p̄nci-
pis vilissimi. sed hec magis rgrua

Sequunt autor. sup p̄mū li. de solatōe phie ip̄ius Boetij

Anicij Manlij. torquati. patricij p̄sul' romani viri orthodoxi que

Theodere^o rex ostrogotorū papie incarcerauit. āno Anastasij. xij

q̄ est ānus xpi q̄ngentesimus quartus. r postea necauit. s. anno xpi.

cccc. cxij. r papa iohannem p̄dmo Rauennio incarceratum occidit

Armina qui quondam studio florente peregi.

Flebilis heu mestos cogor inire modos.

Mors hoim felix que se nec dulcibus annis.

Inserit. r mestis sepe vocata venit.

Quid me felicem toriens iactastis amici.

Qui cecidit. stabili nō erat ille gradu

Poete officium nō est hoim in aduersis consolari. sed philosophi

Beata est respublica cui princeps sapiens dominatur

D 6

Auto. Boetij de cōso. philo.

Philosophia omnium virtutum est magistra.
Imprudencia rerum me ita mutare non potest.
Pravozū exercit⁹ si aiosior sit. sapiēs tñ nō ē. qz a nullo duce regit.
Deteriora velle nostri defectus est
Minuit se quodāmo pb.antis oscentie secretū quotiens ostētan-
do se vel iactando de factis suis recipit fame precium. i. mercedem
O stelliferi ditor orbis qui ppetuo nixus solio. rapido celum tur-
bine veritas. legemqz pati sydera cogis.
Omnia certo sine gubernas. Noim solos respuis actus.
Non solū qđ ante oculos situm est sufficit intueri.
¶ Autorita. sed i libri Boetij de sola. phie.

Resum curus prudentia metitur.
In omni aduersitate fortune ifelicitissimū gen⁹ infortunij ē se re-
cordari fuisse felicē.
In rebus fortunatis nō est beatitudo. quia cordari fuisse felicē.
omnia fortuna auferi possunt. s; beatitudo est bonū stabile.
Beatitudo est summū bonū nature ratione dirigentis
Natura modicis minimiqz pteuta est. qđ satietatē si volueris vr-
gere supfluis. aut invidiandum erit qđ ifudens. aut noxium
Homines deo similes sunt mente.
Leticis aiantibus se ignorare ex natura. hoīto aut vitio venit.
Illud nego bonum esse quod nocet habenti
O diues qui nunc gladius sollicitus primelcis. si huius vite calle
vacuus intrasses. coram latrone vacuus cantasses.
O qđ pelara ē opū beatitudo mortaliū qđ cū adept⁹ fueris cec⁹ esse
Si corpus hoīs spectas qđ imbecill⁹ reperire queis desideris.
nec in diuitijs nec in gemmis. nec in agrorū vel pdiorū possessione.
nec in pulchritudine nec in fama. nec in gloria beatitudo p̄sistit
Finiti 2 infiniti nulla est proportio.
Omnia terre circū ad celi spacū spa⁹ puncti rōnē obtinere putat⁹
Amicos habere p̄ciofissimū genus diuitiarum est

¶ Autoritates tercij h. de sola. i. hie
Dilator hia est summum lassoꝝum solamen amicorum.
Ois mortaliū cura quā in multiplicū studiorū labor exer-
cer diuersio qđē calle pcedit ad vñū tñ btitudis finē nitit.
Illud ē summū bonū qđ qđ adept⁹ nil vlteri⁹ desiderare qat (puenire
Beatitudo est status oim bonozū aggregatione perfectus
Mentibus hominum naturaliter est inlicita veri boniqz cupiditas.
sed ad falsa deuius error abducit
Bonum est quod homines diuersis studijs appetunt.
Nulla pestis efficacior ad nocendum qđ familiaris fallax amicus.
Nobilitas est laus qz meritis parentum proueniens

Autori. li. iiii. de cōso. philo:

Aliena pulcritudo si propriam non habes te splendidū non efficit
Omnium genus hominum in terris simili su git ab ortu.

Unus enim omnium rerum est pater. vnus cuncta ministrat

Ille dedit p̄hebo radios ⁊ dedit cornua lune

Ille homines in terra dedit ⁊ sidera celo

Inuocandus est ergo omnium rerum pater quo pretermisso nul-
lum rite fundatur exordium.

Qui p̄petua mundū rōne gubernas Terrarū poliq̄sator q̄ t̄ps
ab euo. Ire iubes. stabilisq̄ manens das cuncta moueri.

In quo vnq̄ genere ē aliquod imperfectū. in eo etiā est aliq̄d p̄fectur̄

Deum oīm rerū p̄ncipem esse ac bonum. cois aiorū p̄ceptio p̄bat.

Vera beatitudo sic ē in deo ⁊ ipsa idē est q̄d diuinitas qua adepti
one beatitudinis homines fiunt beati

Omnis beatus est d. us. sed natura vnus est deus. participatione
vero nihil prohibet plures esse.

Dñe aīa salutem tuam laborat. morte atq̄ p̄ncipiez p̄sus deuitat

Natura dat vnicuiq̄ quod sibi iuenit.

Omnia obediunt regi deo.

Deum omnipotentem nemo esse dubitat

Deus malū facere non p̄t. sed nihil est quod deus facere nō p̄t

ergo peccatum nihil est. q̄ solum deuiatio a bono.

Autorita quarti libri de p̄sola. phie.

Nillum malū impunitū ⁊ nullum bonū irremuneratū

Duo sunt in quibus oīm humanozum actuum cōstat effec-
tus. scz potestas ⁊ voluntas. quozū si alterū desit nihil ē

quod perfici possit. quia nullus aggreditur quod non

vult ⁊ si potestas absit frustra est voluntas

Cum omnes t̄m boni q̄ mali ad bonū peruenire nitantur mali

ad hoc peruenire non possunt. boni vero possunt.

Manifestum est malos esse īp̄tentes. bonos autē potentes.

Qui mali sunt non sunt homines simpliciter. sed s̄m q̄d. sicut cada-
uer hominis non potest dici homo simpliciter sed homo mortuus

Dñe quod ordinem seruat detinet naturam

Beatitudo est p̄mium humanozum actuum

Sicut p̄bis ipsamet probitas est p̄miū. sic malis ipsamet malicia

P̄mium beatorum est ipsos deos fieri (est suppliciu.)

Qui p̄bitate caret hō ē desinit. cū diuinā p̄ditōes trāsire nō possit

ne ē vt p̄tat ī beluā Cū auar⁹ hō ē lup⁹. seror⁹ hō ē canis. ⁊ dol⁹ hō ē

Mali puniti feliciores s̄t (vulpes. boni s̄t felices mali at̄ miseri.

q̄ mali impuniti. q̄ pena malozū boni est ratione iusticie.

Punire malos iustum est. sed ipsos enadere impunitos iniustum.

D. 4

Autori. libri. v. de cōso. philo.

Quidam sunt qui nequeunt de tenebris oculos assuetos ad lumē
picipere veritatis attollere. tales filles sunt auro quorum intuitum
nox illuminat. dies excecatur. et illi nondū rerū ordinē. s; suos itunt
affectus et ipunitū de scelere putāt esse felicē. qđ tamen non ē verus
Infelicioz ac miserioz est iniurie illatoz: qđ iniurie acceptoz
Apud sapientes nullus odio relinquit debet.

Sicut languoz ē morbus corpis. sic vicio sitas ē morbus anime
Providentia ē diuina ratio in summo oim principe pstituta qua
cuncta disponit. s; fatum in rebo mobilito inherens dispositio
Quid aut amicoz salus ēē videt nisi pbitas. qđ egritudo nisi vitia
Quis alius videtur ēē pfluator bonoz. et maloz expulsoz. nisi de
qui ex alto puidētie speculo qđ vnicuiq; pueniat pgnoscat et qđ pue
Nō est possibile hoi cūctas diuini opis Anre nouit accōmedat
machinas v' ingenio pphēdere vel finone explicare ¶ Prosa. vi

¶ Autorita. quinti li. de cōso. phie (ante finem
¶ Alius ē inopiate rei euctus ex causis pfluētib; in his q gerunt

Nulla ē rationalis creatura quin ei libertas arbitrij asit.
Speculari vel ozare sol' ē modus q hoies loqui cū deo videntur.
Diuina puidētia reb; generādis nccitatē non iponit. qđ si oia ve
nirēt et nccitate pnia bonoz et pene maloz pient. qđ nō intelli
gens Cicero diuinā negauit puidētiā. in qđ hō eloquēs stultissime in
frustra ēēt artis effectus si oia coacte mouerentur. (septimū.

Signū rei qđ sit res oñdit. sed nō efficit qđ designat (facultatē
Digne qđ pgnoscat fin v' sui nō pgnoscat s; poti' fin pgnoscatū
Eternitas ē interminabilis vite tota simul et pfecta possessio.

Si digna reb; noia imponere volumus dicendum est esse deuz
eternum et mundum ppeuum (considerat.

Deus omnia futura scit quasi tā generent et in sui pmplici pgnitōe
Digne qđ sensibus patet. si ad rationem referas vlc est. si ad sensuz
particulare. vnde vlc est dum intelligitur. pnculare aut dū sentitur.
Dñe futurū diuinus pcurrit intuitus (esse non possunt

Non frustra in deo sunt posite spes et pces q cū recte sunt iefficaces

¶ Sequunt autorita. Thome Brabātini ex libro de
Institutiōe. Scholastica ptitulato. que humilitatē et maioris autozi
tatis cā Boetio ascripsit fuit em grece et hebraice doctus Ex greco
trāstulit libros Aristo. q trāstlatio apud nos in Scholis hētur vt
etiā testatur abbas in Catalago scriptoz Eccl'asticoz Ex hebreo q
de traduxit (vt idē Thomas farec in. xiiij. li. de natur' rerū q falso et
potioris autoritatis grā a nōnullis magno Alberto ascribit libū

¶ Tetel magni phi Judeozū de Sculpturis intitulum
¶ Diligentia cuiuslibet operis obtusitas permollitur